

УДК 354:002.5+323

Лісовська Юлія Петрівна,

кандидат юридичних наук, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, тел.: (044) 490 95 21, e-mail: ivsd@i.ua

ORCID: 0000-0001-9278-4487

Lisovska Yuliia,

PhD in Law, Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, Str. Frometivska, 2, phone: (044) 490 95 21, e-mail: ivsd@i.ua

ORCID: 0000-0001-9278-4487

DOI: 10.32689/2617-9660-2018-1-1-63-71

ТВОРЧА ПРАЦЯ ЯК ІНВЕСТИЦІЙНА ВАРТІСТЬ КІБЕРКАПІТАЛУ У ЗАПОБІГАННІ КОРУПЦІЇ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Анотація. Увага фокусується на теорії інвестиційної вартості. Визначено, що сьогодні інвестиційна вартість становить основу суспільного устрою у боротьбі з корупцією. На цій основі дослідниця розглядає творчу працю як критеріальний конструкт у правовій ентропії. Висувається гіпотеза, що саме така праця має інвестиційну вартість, оскільки рушійна праця є творцем усіх вартостей у протидії з корупцією. При цьому зазначено, що необхідно виходити з широкого комплексного питання кіберкапіталу, в якому потреби та інтереси можна вважати головними критеріальними мотивами в кіберкапіталі.

Акцентовано увагу на тому, щоб здобути інвестиційну вартість із споживання товару, власникові коштів на ринку праці необхідно мати оригінальну властивість як джерело вартості робочої сили. Проаналізовано, що метою накопичення та самозбереження здоров'я людини та громадянина є саме ця людська творча праця, яка має бути інноваційною як критеріальний конструкт у правовій ентропії. Обґрунтовано, що в сучасних умовах інформаційного суспільства, коли відбуваються всілякі катаклізми та соціальні конфлікти, сфера інвестиційної діяльності набирає повних обертів. Це інвестиційний рух витрат і доходів, ресурсів, продукції в різних сферах фінансово-економічної діяльності. Саме сучасна кіберінфраструктура містить у собі підприємства, що виробляють, купують, зберігають і продають товари домашнім господарствам чи державним організаціям, а також підвищують продуктивність виробництва, вкладаючи нові інвестиції.

При цьому, питання розвитку інвестиційної привабливості в Україні в системі кіберкапіталу як адміністративно-правового забезпечення у запобіганні та протидії корупції потребує більш ретельного дослідження.

Ключові слова: інвестиції, творча праця, корупція, ентропія, кіберкапітал, інфраструктура.

CREATIVE WORK AS THE INVESTMENT VALUE OF CYBER CAPITAL IN PREVENTING CORRUPTION: THE STATE AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

Abstract. The author focuses on the theory of investment value, relying on creative work, in which fruitful time is its measure. It is determined that today investment value forms the basis of social structure in the fight against corruption. On this basis, the researcher considers creative work as a criterion construct in legal entropy. The author put forward the hypothesis that it is this work that has an investment value, since the driving job is the creator of all the values in counteracting corruption. At the same time, the article states that it is necessary to proceed from a broad complex issue of cyber capital, in which needs and interests can be considered as the main criterial motives in cyber capital.

Attention is drawn to the fact that to obtain the investment value from the consumption of goods, the owner of funds in the labor market must have an original property as a source of labor cost. The emphasis is placed on the fact that the purpose of accumulation and self-preservation of human and citizen's health is precisely this human creative work, which should be innovative as a criterion construct in legal entropy. It is substantiated that in the current conditions of the information society, when all kinds of disasters and social conflicts occur, the sphere of investment activity is gaining momentum. This is the investment flow of expenses and income, resources, products in various spheres of financial and economic activity. It is the modern cyber infrastructure that includes enterprises that produce, buy, store and sell goods to households or government organizations, and also increase productivity by investing new investments.

At the same time, the issue of developing investment attractiveness in Ukraine in the system of cyber capital as an administrative and legal provision in the prevention and counteraction of corruption requires a more thorough study.

Keywords: investment, creative work, corruption, entropy, cyber capital, infrastructure.

Постановка проблеми. У сучасному розвитку інвестиційного клімату національного та світового процесу актуального значення набуває творча праця у правовій ентропії (невизначеності) запобігання корупції, що є деструктивним соціальним явищем. Виходячи з економіко-правового розуміння історії, сьогодні інвестиційна вартість становить основу всякого суспільного устрою в боротьбі з корупцією. Адже в історії

в кожному суспільстві розподіл продуктів, а також його розшарування на класові групи, або стани, визначається тим, що і як виробляється, і як ці продукти виробництва обмінюються. За цих умов, кінцевих причин усіх суспільних змін і політичних переворотів варто шукати саме в геоекономічних інтересах, що спонукають на спекулятивні маніпуляції свідомістю в "головах людей" як правової економіки відповідної епохи. Звід-

си впливає теза про те, що латентні засоби для усунення виявленого зла корупції мають бути наявні, що сьогодні є прерогативою діяльності спецслужб.

Як свідчить історія, там, де основною формою виробництва є стихійно виниклий поділ праці в суспільстві, там цей поділ праці неминуче надає продуктам форми товарів, взаємний обмін яких, купівля і продаж, дає можливість окремим підприємцям (виробникам) задовольняти свої потреби. Так і було в середні віки. Наприклад, селяни, ремісникові продавали землеробські продукти, у нього купували ремісничі вироби. Саме в це суспільство окремих виробників, товаровиробників і вклинився новий спосіб виробництва як організований поділ праці в силу відповідних потреб та інтересів, що на сьогодні становить інвестиційну вартість у сучасних умовах кіберкапіталу, а саме різних форм потоку грошової одиниці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стан та стратегія розвитку інвестиційної вартості кіберкапіталу у боротьбі з корупцією постійно перебуває у центрі уваги правознавців, економістів та філософів як міждисциплінарного підходу, про що свідчить національна та світова практика. На цьому зосереджують увагу, зокрема, такі сучасні вітчизняні вчені, як М. Н. Курко, В. І. Литвиненко, А. М. Подоляка, В. О. Заросило, К. В. Муравйов, В. В. Остроухов, В. Г. Третьякова, І. О. Бланк, Л. М. Борщ, Т. Є. Воронкова, С. А. Єрохін, Н. В. Ткаленко, В. Г. Федоренко.

Питання розвитку інвестиційної привабливості в Україні в систе-

мі кіберкапіталу як адміністративно-правового забезпечення у запобіганні та протидії корупції потребує більш ретельного дослідження. Проте, не можна стверджувати, що ці питання не визнавалися раніше актуальними, але системної адекватної уваги цьому напряду приділялося недостатньо.

Метою статті є розгляд та аналіз сучасних підходів до адміністративно-правової оцінки інвестиційної вартості в контексті боротьби з корупцією.

Виклад основного матеріалу. У сучасних інформаційних умовах теорія інвестиційної вартості містить у собі творчу працю, в якій життєздатний (плідний) час є її мірою. При цьому не зовсім ясно як треба розраховувати вартість так званої кваліфікованої праці завдяки кадровому забезпеченню у запобіганні корупції. Адже природна собівартість, тобто і абсолютна вартість господарських предметів може вимірятися лише робочим (життєздатним) часом. Проте, необхідно виходити з того, що робочий час одного суб'єкта господарювання визнається цілком рівноцінним робочому часу іншого.

Теорія інвестиційної вартості

У цьому змісті доводиться тільки стежити за тими випадками, коли при кваліфікованих роботах до індивідуального робочого часу однієї особи (в даному разі роботодавця) додається робочий час інших осіб (найманих працівників), що є в прихованому вигляді корупційною складовою в теорії інвестиційної вартості необхідної сировини, продукту, товару тощо.

Отже, потрібно з'ясувати скільки робочого часу інших осіб приховано в тому, що на перший погляд є затратою тільки її власного робочого часу як людського ресурсу. Такий людський ресурс “з роками” має суто прагматичний (раціональний) характер задля забезпечення власного здоров'я. При цьому, необхідно перепрограмувати біонейроклітинний мозок в позитивне річище, а саме: завдяки синтетичним бактеріям, що присутні в людському організмі, виробляти “білкові” довголіття.

На наш погляд, інвестиційне право — це сучасна наука про вартість необхідного продукту, витраченого людським ресурсом із числа приватних виробників, що виробляється в сучасному кіберпросторі державним, комунальним та приватним кошторисом при певній формі суспільства, а також правове забезпечення творчого продукту у боротьбі з корупцією. Однак, не слід пов'язувати інвестиції лише з приростом капіталу. Так, автори праці “Інвестиційний менеджмент” О. І. Бланк і Н. М. Гуляєва вважають: “Найчастіша помилка, що зустрічається в літературі, — ідентифікація поняття “інвестиції” з поняттям “капітальні вкладення”, що у цьому випадку розглядається як вкладення капіталу у відсторонення основних засобів як виробничого, так і невиробничого характеру. Проте, інвестиції можуть здійснюватися й у приріст обігових активів, у різноманітні фінансові інструменти, в окремі види нематеріальних активів” [1, с. 13].

У свою чергу, інвестиційна вартість в певному історичному розумінні, створюється і вимірюється

людською працею, опредмеченою (втільеною) в окремих речах (товарах). З метою накопичення та самозбереження здоров'я людини та громадянина саме ця людська творча праця має бути інноваційною як критеріальний конструкт у правовій ентропії, а не просто виснаження людської робочої сили.

Адже не всяка праця містить у собі тільки витрачання простої людської робочої сили, оскільки у значній кількості видів праці застосовуються навички або знання, набуті з більшою чи меншою затратою сил, часу і грошей. При цьому постає нагальне питання, чи створюють ці види складної праці за рівні проміжки часу таку ж інвестиційну вартість, як і праця проста, як витрачання самої тільки простої робочої сили, оскільки продукт години складної праці (інтелектуальної чи фізичної) містить у собі товар вищої, подвійної або потрібної вартості порівняно з продуктом години простої праці. За допомогою цього порівняння вартість продуктів складної праці виражається в певних кількостях простої праці, але це зведення складної праці до простої відбувається шляхом констатації певного суспільного процесу. Адже сила такого *робочого часу* як сукупність розумових, вольових, емоційних та фізичних затрат полягає в генетичному успадкуванні способу мислення освічених осіб та їх соціалізації в життєвому світі. Саме така праця має інвестиційну вартість, оскільки *рушійна праця є творцем усіх вартостей* у протидії з корупцією. Тільки така праця одна надає предметам, які варто віднайти у природі таких суттєвих речей, як інвестиційна вартість

правового й економічного розуміння. При цьому сама вартість є виразом уречевленої в якому-небудь предметі суспільно необхідної людської праці, оскільки додаткова вартість в кіберкапіталі не може бути результатом обману за рахунок іншої людини.

Крім того, зростання вартості коштів, що мають перетворюватися в капітал, не може ні відбуватися в самих коштах, ні виникнути з купівлі, оскільки ці кошти лише реалізують ціну товару на рівні її собівартості. Але з тієї ж причини зростання вартості не може виникнути і з продажу товару. Отже, ця зміна мусить статися в тому товарі, що купується, але зміни зазнає не його вартість, оскільки товар купується і продається за своєю вартістю як споживна вартість у правовій ентropії як самовизначення особи, держави та суспільства у постсучасному світі. Щоб здобути інвестиційну вартість із споживання товару нашому власникові коштів на ринку праці, необхідно мати оригінальну властивість як джерело вартості робочої сили. З цього приводу, дослідник В. Г. Федоренко розрізняє інвестиції у такий спосіб:

- за об'єктами вкладання коштів (майна);
- за характером участі в інвестуванні;
- за періодом інвестування;
- за формами власності;
- за регіональною ознакою [2, с. 10–11], що є ключем для пояснення сутності “інвестиція”.

У свою чергу, сучасні конкуруючі підприємці фінансово-олігархічної системи реалізують свої товари не за природними витратами інвестицій, оскільки лише приховують,

зазвичай, та одержують ще так звану надбавку, прибуток в результаті корупційних зловживань, що простежується на сьогодні на рівні окремих високопосадових державних осіб та різних потужних приватних компаній. Таким чином, конкуруючі підприємці можуть постійно реалізувати продукт по ціні, що перевищує природні витрати виробництва. Це, насамперед, стосується сучасного паливно-енергетичного комплексу, коли вартість масового споживання нафти та газу перевищує в неймовірну кількість разів від собівартості її постачання як насильство над людським ресурсом.

Інвестиційний капітал як вкладний еквівалент на ринку праці

Передусім Арістотель першим спробував пояснити, що таке капітал. Мислитель запровадив поняття “хремастика” — мистецтво забезпечувати достаток; діяльність, спрямована на накопичення коштів. Пізніше вчені-економісти Адам Сміт і Давид Рікардо ототожнювали капітал з грошовим еквівалентом нагромадженої уречевленої праці, запасом матеріальних цінностей, призначених для подальшого виробництва й отримання прибутку. Відомий філософ, економіст Карл Маркс дійшов висновку, що джерелом капіталу є присвоєна власником засобів виробництва додаткова вартість продукції, вироблена живою працею [3].

Дослідники ХХ ст. також по-різному підходили до розуміння сутності капіталу. Американський економіст І. Фішер вважав, що капітал — це запас багатства, здатного забезпечувати його власникові постійний

дохід у вигляді “потоків послуг”. Англієць Дж. Хікс капіталом вважав сукупність товарів виробничого призначення [4], Пол Хейне — благом, що його можна використовувати для виробництва майбутніх благ [4]. Деякі вчені вважають капіталом також час як окремий продуктивний чинник виробництва.

Загалом капітал складається із таких важливих частин.

1. Грошовий капітал — це кошти, які вкладаються в інвестиційну діяльність, тобто призначені для організації та організації і розширення виробництва, для придбання знарядь, матеріалів і сировини, найму робітників і менеджерів. Адже гроші називають одним з найбільших винаходів людства. Саме з ними здавна пов’язували могутність, владу, багатство. Щоб краще зрозуміти повсякденне значення грошей, варто пригадати, в яких випадках ми казали собі: “От якби у мене був мільйон...”. У прадавніх народів грошей не було. Тоді існувало натуральне господарство: кожен мав забезпечити себе всім необхідним сам, у грошах потреби не виникало. Поступово, з плином часу, у декого краще виходило вирощувати хліб, у другого — ловити рибу, у третього — виробництво горнят, а хтось був неабияким мисливцем. Тому в різних виробників починав накопичуватися надлишок продукту, у виготовленні якого вони були вправнішими. Саме це спричинило виникнення обміну, по-сучасному кажучи, бартер. Проте з розвитком суспільних відносин стало очевидним, що безпосередній обмін незручний, оскільки потребує багато часу, власники різних товарів мають

знайти один одного, а їхні бажання щодо обміну — зблизитися. Отже, стає потрібним загальний еквівалент. Ним виявилися гроші — особливий, специфічний товар, який почав виконувати роль такого еквівалента.

2. Реальний (матеріальний) капітал — це засоби виробництва тривалого та короткочасного використання.

3. Набуває поширення теорія людського капіталу (ресурсів): мають на увазі рівень освіти, кваліфікація, досвід, працездатність, рівень загальної культури, етичні цінності людей тощо.

Значну частину основного капіталу становлять засоби виробництва тривалого використання, що на довгий час “прив’язують” кошти до виробництва, потребують значних витрат на належне утримання і ремонт. Витрати, що виникають незалежно від кількості виробленої продукції, називають постійними. А процес поступового зношування основних фондів і перенесення їх вартості на вироблену продукцію називають амортизацією. Зношування основного капіталу може бути як фізичним, так і моральним. Моральне зношення пов’язане із появою нових зразків техніки та новими нанотехнологіями.

За походженням капітал буває власним, тобто таким, що належить власнику приватної компанії, та залученим (чужим), отриманим через кредити чи боргові зобов’язання. При цьому співвідношення різних видів капіталу на підприємстві відображається в документі, який називається балансом.

За цих умов починається безперервний розвиток продуктивних сил,

що весь час прискорюється. На цій основі зникає поділ праці, що відчує людську сутність як живу біосоціальну істоту.

Критерії оцінки в кіберкапіталі: інфраструктура, ризики та мотивації

У сучасних умовах інформаційного суспільства, коли відбуваються всілякі катаклізми та соціальні конфлікти, сфера інвестиційної діяльності набирає повних обертів. Це інвестиційний рух витрат і доходів, ресурсів, продукції в різних сферах фінансово-економічної діяльності. Саме сучасна кіберінфраструктура містить у собі підприємства, що виробляють, купують, зберігають і продають товари домашнім господарствам чи державним організаціям, а також підвищують продуктивність виробництва, вкладаючи нові інвестиції.

При цьому домашні господарства і державні установи споживають, використовуючи свої доходи, або заощаджують їх, отримують чи надають кредити.

Держава через органи управління дбає про забезпечення суспільних потреб, гарантує національну безпеку. Вона виступає і як споживач, і водночас створює умови для експортно-імпортової діяльності підприємств, що поєднує національну економіку з економіками зарубіжних країн. Кожен з інвестиційних суб'єктів щоденно бере участь у мільйонах процесів економічної взаємодії і прагне реалізувати свої фінансові потреби та інтереси. Проте, поняття "потреба" дуже містке: людина має значну кількість найрізноманітніших потреб: фізіологічних, матеріальних, інтелектуальних, духовних тощо,

оскільки нові потреби виникають із прагнення людини змінити на краще. Важко знайти людину, яка б могла сказати, що їй усього досить. Необхідність задоволення своїх потреб та інтересів спонукала людей до виробничої діяльності. Задовольняючи ті чи інші потреби й інтереси, людина тим самим підвищувала рівень свого добробуту. Отже, потреби та інтереси можна вважати головними критеріальними мотивами в кіберкапіталі.

У свою чергу, домашні господарства через соціальні мережі Інтернет прагнуть забезпечити максимальну кількість благ у межах своїх доходів, при цьому мінімізуючи ризики в системі невизначеності. Вони ставлять за пріоритет свої потреби і здійснюють витрати для купівлі товарів та послуг. Сучасні підприємства прагнуть максимізувати прибуток, але мають також інші мотиви діяльності: розширити сферу впливу, збільшити масштаби виробництва тощо.

Державні установи покликані забезпечувати загальнонаціональні інтереси, які сприяють зростанню багатства нації.

Отже, всі ці критерії в системі кіберкапіталу важливі тим, що від них залежать суспільний лад, інформаційне становище у країні та світовому процесі, раціональне використання природних та інших ресурсів, збереження набутоків історії, культури і традицій життєдіяльності та виробництва.

Специфіка адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні

В Україні створено потужну законодавчу базу для здійснення інвести-

ційної діяльності, яка, за підрахунками різних дослідників, охоплює від 150 до 1000 нормативно-правових актів. Серед них: кодекси, закони, постанови, укази, положення, інструкції та інші документи, спрямовані на регулювання інвестиційних відносин [3, с. 114–123]. Їх аналіз дав змогу виявити проблеми правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні:

1. Відсутність єдиного нормативно-правового акта, який би комплексно охоплював регулювання усіх сфер інвестування. Так, основний нормативний акт, що регулює інвестиційну діяльність в Україні, Закон України “Про інвестиційну діяльність”, не враховує особливостей державного регулювання усіх видів та форм здійснення інвестиційної діяльності, зокрема: реального та фінансового, національного та іноземного, державного та місцевого, приватного та публічного інвестування, а також інтересів усіх учасників інвестиційних відносин тощо [4].

2. Недосконалість законодавства щодо іноземного інвестування. Так, у різних нормативно-правових актах України, таких як Закон України “Про режим іноземного інвестування”, “Про зовнішньоекономічну діяльність”, та міжнародних угодах про захист інвестицій визначаються різні режими іноземного інвестування — від національного до спеціального режиму та режиму найбільшого сприяння. Крім того, точкові зміни до законодавства, зокрема скасування обов’язкової державної реєстрації іноземних інвестицій, є мало ефективними. Іноземним інвесторам потрібна всебічна підтримка, гарантії,

стабільні та зрозумілі умови інвестування.

3. Скасування пільг для інвесторів у спеціально економічних зонах. З правового огляду положення законодавства, які передбачають спеціальний режим інвестування і здійснення господарської діяльності на цих територіях є чинним.

4. Недотримання законодавства щодо забезпечення прав власності. Захист прав власності інвесторів гарантується Цивільним кодексом та Законом України і забезпечується державною реєстрацією речових прав на нерухоме майно, що означає офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття прав власності на майно. Однак, в сучасних реаліях, права власності іноземних інвесторів в Україні досі не захищені.

5. Неврегульованими є також питання щодо пайового внеску забудовників у розвиток інфраструктури населеного пункту. Зокрема, у договорах про пайову участь у розвитку інфраструктури населених пунктів відсутня конкретизація об’єктів інфраструктури, на розвиток яких вносяться грошові кошти замовників. Це призводить до зловживання владою своїми правами та використання коштів не за цільовим призначенням.

6. Постійні зміни податкового законодавства. Для систематизації податкового законодавства було прийнято Податковий кодекс, який скоротив кількість податків і зборів. Кодексом визначено шість загальнодержавних податків (податок на прибуток, ПДФО, ПДВ, акциз, екологічний податок, рентна плата). Вважається, що деякі податки в кодексі штучно визначені як один

податок. Так, до складу податку на майно входять три податки: податок на нерухомість, транспортний податок та плата за землю, оскільки прийняття кодексу надало нові стимули для інвестування. Останні зміни плануються щодо впровадження податку на виведений капітал замість податку на прибуток підприємств. На думку експертів, введення цього податку посилить умови для залучення інвестицій і надасть поштовх економічному зростанню малих і середніх підприємств. Очевидно, що запропоновані зміни приведуть до покращення умов інвестування, однак введення даного податку планується лише з 2019 р.

Висновки і перспективи подальших досліджень. На нашу думку, приплив інвестицій в Україну стримують не стільки податкові пільги та високі податкові ставки, а швидше за все інституційні проблеми: корупція як всебічне соціальне деструктивне явище, недовір'я до судів тощо. Все це спрощує умови інвестування, що сприятиме залученню інвестицій та покращенню інвестиційного клімату. Тому необхідно виходити з широкого комплексного питання кіберкапіталу, в якому розглядають інвестиції як правову політику, процес, механізм та суспільну діяльність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Бланк І. О.* Інвестиційний менеджмент: підручник / І. О. Бланк,

- Н. М. Гуляєва. — К.: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2003. — 398 с.
2. *Федоренко В. Г.* Інвестознавство: підручник / В. Г. Федоренко. — 2-ге вид., переробл. — К.: МАУП, 2002. — 408 с.
3. *Федорчак О. В.* Систематизація законодавчого забезпечення інвестиційної діяльності в Україні: [Текст] / О. В. Федорчак // Теорія та практика держ. управління: зб. наук. пр. ХарРІДУ. — Вип. 4 (59). — 2017. — С. 114–123.
4. *Закон України* “Про інвестиційну діяльність” від 18 вересня 1991 р. № 1560-ХІІ [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>

REFERENCES

1. *Blank I. O., Hulyayeva N. M.* (2003). Investytsiynyy menedzhment [Investment Management]. Kyiv: Kyiv. nats. torh. ekon. un-t. [in Ukrainian].
2. *Fedorenko V. H.* (2002). Investoznavstvo [Investing]. (2nd ed.). Kyiv: MAUP [in Ukrainian].
3. *Fedorchak O. V.* (2017). Systematyzatsiya zakonodavchoho zabezpechennya investytsiynoyi diyalnosti v Ukraini [Systematization of Legislative Support of Investment Activities in Ukraine]. Teoriya ta praktyka derzhavnogo upravlinnya: zbirnyk naukovykh prats KharRIDU, 4(59), 114–123 [in Ukrainian].
4. *Zakon Ukrainy* “Pro investytsiynu diyalnist” vid 18 veresnya 1991, № 1560-XII [Law of Ukraine “On investment activity” from September 18 1991, № 1560-XII]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/legis/show/1560-12> [in Ukrainian].